

Juli 2024 Wist je dat juli (jan vossen)

AARDWARMTE/WARMTENETTEN

- de provincie Limburg er bij de regering op aandringt om weer gebruik te kunnen maken van aardwarmte voor de glastuinders in Noord Limburg. (bron: de Limburger)
- aardwarmte zorgt voor een reductie van het gasverbruik met 30% in het glastuinbouw gebied. (bron: de Limburger)
- in het Noord-Limburgse glastuingebied twee geothermie bronnen klaar zijn voor gebruik. (bron: LLTB)

BUITENLAND

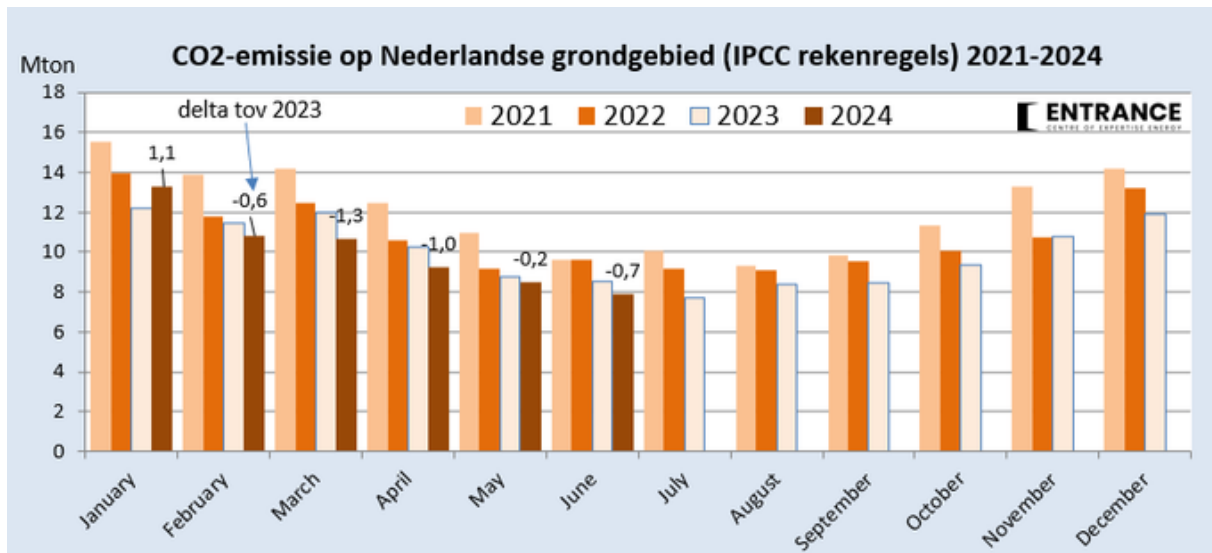
- de G7 landen Canada, Duitsland, Frankrijk, Italië, Japan, de USA en het verenigd koninkrijk zich in de G7 top in Turijn geschaard hebben achter het wereldwijde doel van 1500 gigawatt aan energieopslag in 2030. (bron: Storage)
- Exxon Mobile een voorlopige overeenkomst heeft getekend met het Zuid-Koreaanse SK ON om Lithium te leveren uit een mijn in Arkansas in de USA. (bron: Financieel Dagblad)
- het de verkoop betreft voor maximaal 100.000 ton Lithium. Het ondersteunt Exxons ambitie om tegen 2030 grondstoffen te leveren voor ongeveer een miljoen autobatterijen per jaar. (bron: Financieel Dagblad)

CO₂

- de Nederlandse start-up CO2CirculAir in Noord-Ierland (vanwege subsidies) begonnen is met het testen van een proefinstallatie die CO₂ uit de lucht afvangt. De installatie zou twee keer zo efficiënt zijn dan andere DAC (direct air capture) installaties en relatief goedkoop en energiezuinig. (bron: Procestechologie Magazine)

- Smart-DAC twee stappen omvat. In de eerste stap wordt CO₂ met behulp van membraangasabsorptie uit de lucht gehaald. De moleculen passeren een membraan en reageren in een oplossing met kaliumhydroxide, wat kaliumcarbonaat oplevert. (bron: Procestechologie Magazine)
- chemische opslag van CO₂ ook kan door het mineraal olivijn te vermalen, uit te strooien en na verloop van tijd in de grond op te slaan, maar daar is dan weer vijf maal zoveel oppervlak voor nodig dan voor de SMART-DAC van CO₂CirculAir. Bovendien kan die opgeslagen CO₂ dan niet meer als koolstofbron dienen. (bron: Procestechologie Magazine)
- met deze installatie in 2024 circa 100 ton CO₂ per jaar afgevangen wordt. (bron: Procestechologie Magazine)
- het bedrijf in 2030 ca. 30.000 ton a 50.000 ton per jaar kan afvangen. (bron: Procestechologie Magazine)
- in 2022 volgens het EIA wereldwijd 37 miljard ton CO₂ is uitgestoten. (bron: Procestechologie Magazine)
- De daling van de NL broeikasgasemissie zet door. In juni '24 weer minder dan juni 2023. Totale daling in 2024 bedraagt 3 Mton CO₂-eq.. Op jaarbasis is dat bijna 2,5%punt t.o.v. 1990. (bron: Martien Visser)

DATUMS BEURZEN enz.

- Installatie Vakdagen op 10, 11 en 12 september in Evenementenhal Hardenberg.
- 2 en 3 oktober: Solar Solutions beurs in Kortrijk XPO.
- 15 oktober aanstaande organiseren REScoop Limburg en Rabobank het eerste symposium voor energiecoöperaties in Limburg. Sanne de Boer, senior analist energietransitie bij Rabo Research, zal als keynote speaker vooral ingaan op het onderwerp netcongestie en de rol die energiecoöperaties kunnen spelen. Locatie Beachclub Degreez, Velkenskamp 1, 6097 NN, Panheel.
- 21-9-2024 Zoveel mogelijk duurzame energieprojecten in heel Nederland de deuren openen om kennis te laten maken met de mensen en de technieken achter de energietransitie.
- 11 november 2024 in de Jaarbeurs in Utrecht. Energieia Energy Day

DUURZAME ENERGIECOOPERATIES

- Duurzame Energie Coöperatie Weert Energie samen met anderen een pilot heeft opgestart om samen met minimaal 10 bedrijven per bedrijventerrein een energie Hub te vormen. (bron: Gemeente Weert)
- in deze pilot de focus ligt op energie besparen, energie opwekken, energie opslaan en energie delen. (bron: Gemeente Weert)
- het basisidee van een energie hub is dat energievraag en –aanbod in de vorm van gas warmte en elektriciteit in een energiehub lokaal op elkaar worden afgestemd. Door lokale opwek slim te koppelen aan lokaal gebruik kan het centrale energie systeem ontlast worden. (bron: Pont | vakblad energie en duurzaamheid)
- om de belofte “De beste terug lever vergoeding krijg je van Leudal Energie” waar te maken, geeft Leudal Energie bovenop de reguliere terug lever vergoeding een aanvulling op de na saldering extra terug geleverde kWh’n, tot een totale vergoeding van € 0,15 per kWh (incl. Btw). (bron: Leudalenergie.nl)

- deze regeling geldt alleen voor particulieren die klant zijn van Leudal Energie/SamenOM. (bron: Leudalenergie.nl)
- de klant moet lid zijn of worden van de coöperatie (kan op moment van aanvragen suppletie) (bron: Leudalenergie.nl)
- het maximaal aantal te vergoeden extra kWh is vastgesteld op 1500 kWh. (bron: Leudalenergie.nl)

ENERGIEBEDRIJVEN/NETBEHEERDERS

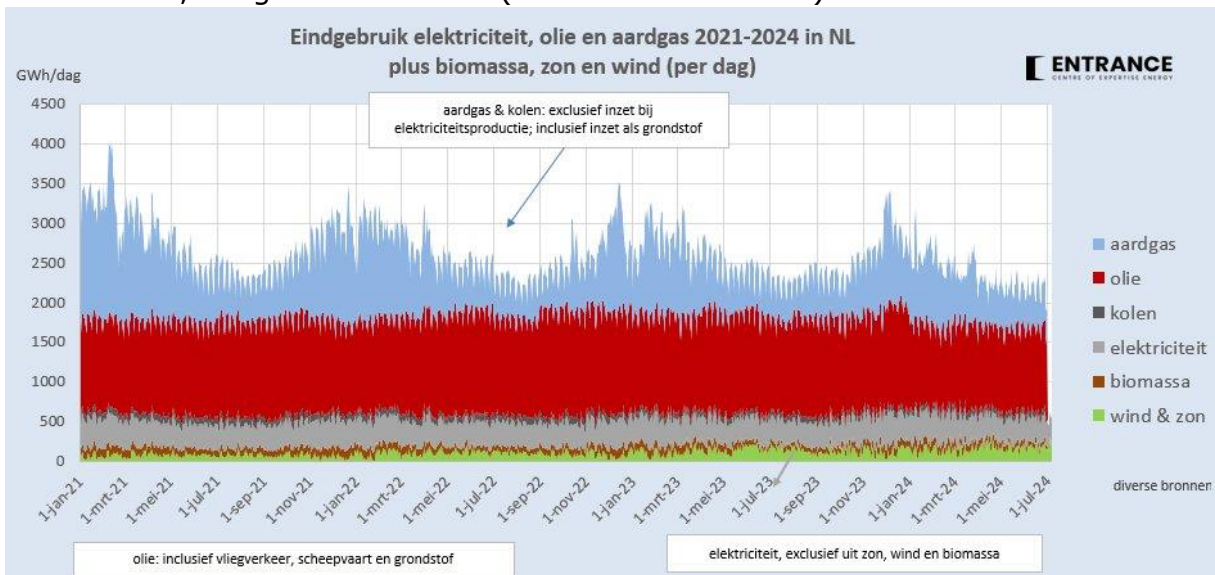
- bij Tennet de kosten voor het voorkomen van storingen op het elektriciteit net in 2023 gezakt zijn; van €1,1 miljard ten opzichte van €1,7 mld. in 2022. Dit komt vooral door de lagere energieprijzen. (bron: Financieel Dagblad)
- de onbalans kosten die Tennet maakt stegen de afgelopen jaren juist door de toename van Zon en wind energie. Vorig jaar zijn deze onbalans kosten weer gedaald door de lagere energieprijzen. (bron: Financieel Dagblad)
- Tennet rekent deze kosten vertraagd door als nettarieven voor burgers en bedrijven. Die kosten zullen door de huidige daling van energieprijzen ook zakken, maar pas over twee jaar. (bron: Financieel Dagblad)
- daarnaast ziet de netbeheerder dat het elektriciteitsnet beter in balans wordt gehouden. Waarschijnlijk door de toename van batterijen. (bron: Financieel Dagblad)
- de export van stroom vanuit Nederland naar recordhoogte is gestegen. De productie van Zonne- en windenergie steeg met 30%, waarbij vooral het aantal zonnepanelen hard groeide. (bron: Financieel Dagblad)
- om te voorkomen dat het netwerk uitvalt in de toekomst, moet met name het midden- en laagspanningsdeel op de schop. Specifiek voor de gemeente Leudal moet er in de komende jaren door Enexis circa 300 km extra kabels worden aangelegd en 300 transformatorstations worden bijgeplaatst. (bron: gemeente Leudal)
- "we nauw contact met Enexis hebben om dit soepel te laten verlopen, en er worden in de intentieovereenkomst werkafspraken gemaakt. Zo zorgen we dat de noodzakelijke werkzaamheden snel en soepel verlopen. Omdat stroom niet stopt bij de gemeentegrens en we trafo- en verdeelstations met andere gemeenten delen, werken we ook nauw samen met Cranendonck, Weert en Nederweert." (bron: gemeente Leudal)

Op de foto staan van links naar rechts: Michel Graef (wethouder Leudal), Boris Meessen (wethouder Nederweert), Dennis Fokkinga (Enexis), Lizbeth Steinbach (wethouder Weert) en Jorik Franssen (wethouder Nederweert).

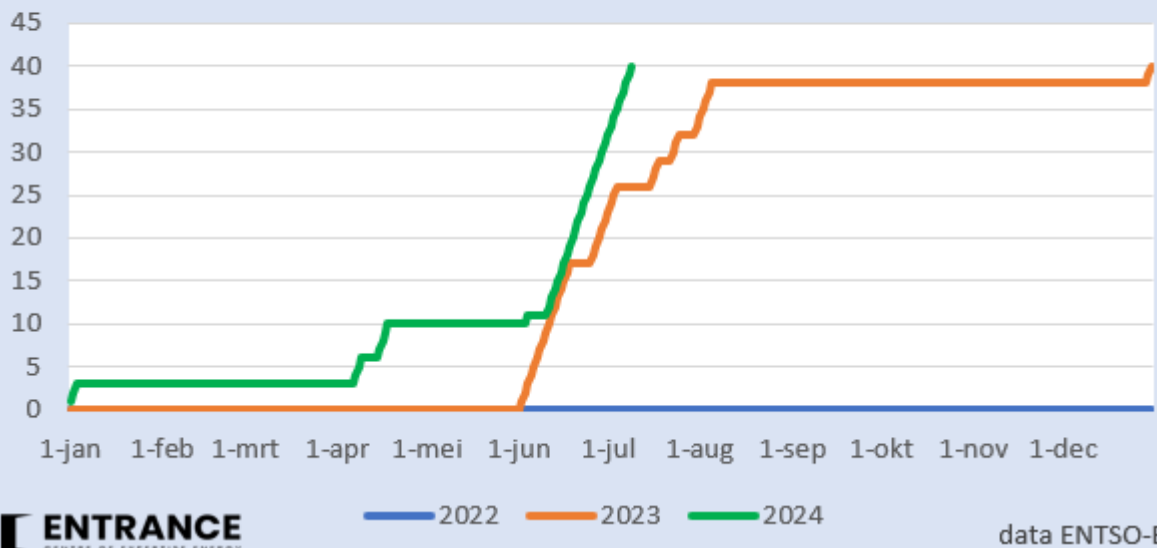
- dit voor velen wellicht een verrassing is: Nederland is vooral een olieland. (bron: Martien Visser)

- het oliebruik wegverkeer (personen + vracht) ongeveer 25% is van totaal oliebruik; vliegverkeer is 7%. (bron: Martien Visser)

- dit jaar NL al 40 dagen achter de rug heeft zonder elektriciteit uit kolencentrales. (bron: Martien Visser)

Cumulatief aantal volledige dagen dat alle NL kolencentrales uit stonden

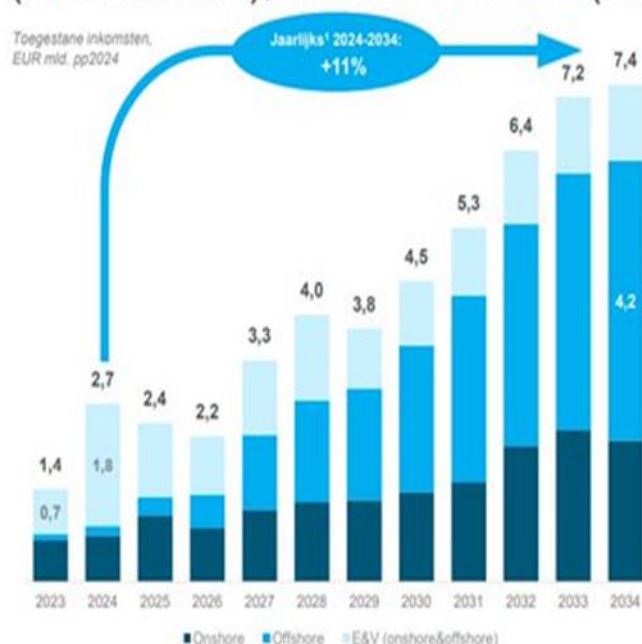
Cumulatieve ontwikkeling aantal uren met nihil of negatieve elektriciteitsprijs in NL. Day-ahead, groothandel.

- het mooi is dat TenneT de kosten voor haar netwerk toont. Minder fraai de stijging met 11% per jaar, bovenop de inflatie. De tarieven stijgen minder, mits flinke groei van de stroomvraag. Zou meer H₂-productie op zee helpen? (bron: Martien Visser)

Ontwikkeling totale kosten

De toekomstige netkosten stijgen met gemiddeld 11% per jaar (excl. inflatie), vooral door het (offshore) investeringsportfolio

- De toegestane inkomsten stijgen met 187% van EUR 2,7 miljard naar EUR 7,4 miljard (nominaal EUR 9,1 mld.). Dat komt neer op een **jaarlijkse gemiddelde groei van 11%**.
- De fluctuaties in de E&V kosten zijn met name het gevolg van de nacalculaties (m.n. E&V). Het is mogelijk dat bepaalde kosten anders over jaren worden verdeeld.
- In 2023 en 2024 was E&V de dominante kostendrijver voor de transportkosten. Uit deze prognose blijkt dat **het investeringsniveau richting 2034 de belangrijkste kostendrijver is**.
- Vanaf 2027 maken kapitaalkosten het grootste gedeelte van de toegestane inkomsten uit. In 2034 zijn **kapitaalkosten (vooral offshore) ongeveer driekwart van de totale kosten**.
- In 2024 zijn de kosten voor het Net op Zee (NoZ) in de tarieven EUR 173 mln. Naar 2034 toe **stijgen de kosten voor het NoZ naar EUR 4,2 mld.**²

4 juli 2024

¹ De CAGR, compound annual growth rate, het jaarlijks samengesteld groepercentage.

² Dit wijkt af van de EUR 3,6 miljard zoals genoemd in de ~~marktziele~~ van Jetten van 16 oktober 2023. Dit komt door de aanname dat er na 2032 aanvullende 2GW platformen gebouwd zullen worden die nog niet in het huidige ontwikkelkader windenergie op zee zijn opgenomen. De aanname is 2x2 GW extra.

ENERGIEOPSLAG

- netbeheerder TenneT geen 10 maar slechts 5 gigawatt batterijen nodig heeft in 2030. (bron: Storage)
- TenneT hierbij er van uitgaat dat slechts 1% van de Nederlandse huishoudens kiest voor een thuisbatterij. (bron: Storage)
- wereldwijd de energiesector voor 41,5 gigawatt aan batterijen in gebruik heeft genomen. (bron: Storage)
- IEA (Internationaal Energie Agentschap) verwacht dat in 2030 wereldwijd 762 tot 1204 gigawatt aan batterijen voor energieopslag gebruikt wordt. (bron: Storage)

ENERGIE WIND

Ondanks mindere marktomstandigheden voor offshore wind 7 subsidievrije inschrijvingen en een mooi veilingresultaat voor Duitsland.

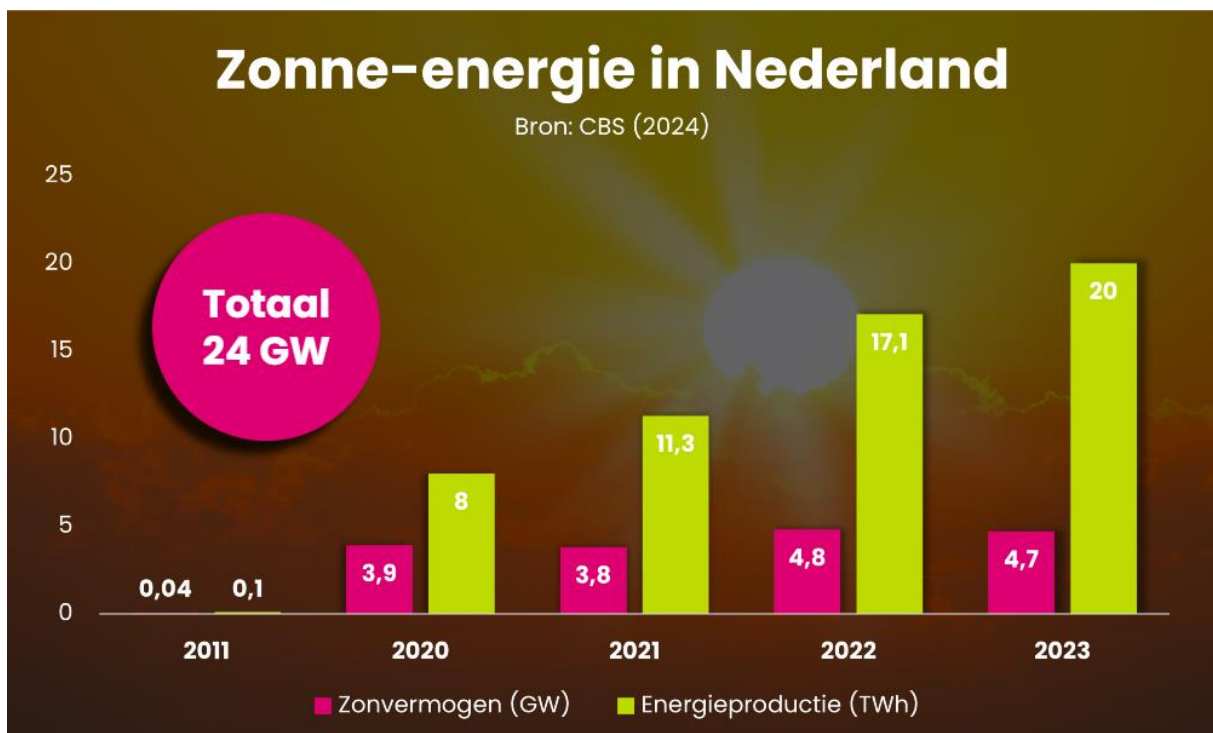

- de Franse projectontwikkelaar Valorem een windturbine van 3,5 megawatt en 180 meter hoog op een poer van cementvrij beton bouwt. Het Franse Hoffmann Green Cement Technologies leverde de innovatieve betonmix. (bron: Wattisduurzaam)
- als je de CO₂-uitstoot gerelateerd aan de bouw van windturbines verder wil beperken, moet je vooral aan de slag met het verduurzamen van staal en beton. Hoffmann Green Cement Technologies doet dat laatste. Het produceert Portlandcementvrij beton met hoogovenslakken en een alkalische activator. Deze betonsoort is in Nederland beter bekend als geopolymeer. (bron: Wattisduurzaam)

ENERGIE-ZON

- in 2023 er in totaal 4,7 GW aan zonnepanelen werd geïnstalleerd in Nederland. Deze 12 miljoen zonnepanelen maken deel uit van zonneparken of daken van huishoudens en bedrijven. De verwachting binnen de energiemarkt was al dat de groei van de laatste jaren niet zou aanhouden, maar desondanks is het aantal geïnstalleerde zonnepanelen nog altijd fors. De cijfers van het CBS voor zowel 2022 als 2023 zijn overigens nog niet definitief. (bron:ZEP)

INDUSTRIE/BEDRIJFSLEVEN.

- de Energiebesparingsplicht bedrijven dwingt om energiebesparende maatregelen te nemen die zich binnen 5 jaar terugverdienen. (bron: Nationaal Programma Verduurzaming Industrie)

KERNENERGIE

- in Australië berekend is wat het effect van nieuwe kerncentrales op de CO₂-uitstoot is. Een overstap naar nucleair zal tot 40 % meer CO₂ leiden. Kernenergie verergert het probleem dus. Zon, wind gecombineerd met o.a. opslag zijn de oplossingen. (Bron: Wise)

- in Duitsland elke niet meer in bedrijf zijnde kerncentrale geld bespaart. Duitsland betaalt een miljard Euro per jaar voor het kernafval van de voorbije jaren. Dit is jaarlijks voor eeuwig. (bron: Manfred Kant)

- in Nederland de arbeidsmarkt vrijwel zeker te krap is om 4 kernreactoren uitsluitend door Nederlanders te laten bouwen. Reken op vele duizenden arbeidsmigranten die hier zo 10 jaar aan het bouwen zijn, en dus waarschijnlijk ook hun gezin meenemen. Prima natuurlijk, maar het botst toch wat met ambities van de coalitiepartijen inzake migratie en de wooncrisis. (bron: Wattisduurzaam)

MILIEU/KLIMAAT

- door nieuwe Europese wetgeving bedrijven zich niet meer kunnen verschuilen achter certificaten zonder zelf onderzoek te doen. (bron: Financieel Dagblad)

- analisten van zakenbank Bernstein geen goed woord over hadden voor het duurzame label van Roundtable on sustainable Palm Oil (RSPO). Dit label houdt ontbossing niet tegen. (bron: Financieel Dagblad)

- Unilever en Procter & Gamble hun gebruik van niet duurzame palmolie af bouwden vooral door margarine en beautymerken af te stoten. Daar heeft het regenwoud uiteindelijk niets aan. (bron: Financieel Dagblad)

- een woordvoerder van Unilever stelt dat enkel certificering hun niet de zekerheid geeft die ze zoeken. Daarom kijkt het bedrijf met behulp van AI naar satellietbeelden, om veranderingen in bossen op te sporen. (bron: Financieel Dagblad)

- duurzame vis (MSC certificaat) volgens het Wereld Natuur Fonds niet helpt om het zeeleven te beschermen. soja en thee bleken eerder ook al niet zo duurzaam als beloofd. (bron: Financieel Dagblad)

- het Wereld Natuur Fonds Nederland beaamt het grote belang van Europese wetgeving. Zij stelt dat bedrijven die in Europa producten willen verkopen waarvan bekend is dat ze vaak geproduceerd worden op ontbost land, zoals soja en palmolie moeten kunnen aantonen dat er geen ontbossing heeft plaats gevonden. (bron: Financieel Dagblad)

- bedrijven kunnen zich daarbij niet verschuilen achter een keurmerk dat in opspraak is gekomen zoals het sojakeurmerk RTRS. (bron: Financieel Dagblad)
- FSC een van de weinige keurmerken is die aantoonbaar heeft geleid tot meer biodiversiteit. (bron: Financieel Dagblad)
- bedrijven aangesloten bij GS1 overwegen om productinformatie ook inzichtelijk te maken voor de consument. Straks verdwijnt de barcode en komt daar een QR code voor in de plaats. Die code gaat fungeren als een productpaspoort. (bron: Financieel Dagblad)
- de nieuwe Europese ketenzorgplicht (CSDDD) de richtlijn is die duurzaamheidsverslaggeving vanaf dit boekjaar verplicht stelt. Grote bedrijven moesten al informatie aanleveren over hun keten. (bron: Financieel Dagblad)
- de recentelijk aangenomen CSDDD nog een stapje verder gaat: die dicht bedrijven de verantwoordelijkheid toe misstanden in hun ketens aan te pakken. (bron: Financieel Dagblad)
- Limburg 37 beschermde beken telt, variërend van heuvelland- en terrasbeken tot laaglandbeken. Deze beken voldoen voor het leeuwendeel nog niet aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Hoe dat komt en wat daaraan te doen valt, verschilt per beek. Benieuwd? Lees dan het artikel dat Fred Van den Brink van de provincie Limburg en onze collega Torben Mulder over de ecologische kwaliteit van de Limburgse beken hebben geschreven. <https://lnkd.in/gA2r2GgQ> (bron: Partners for Innovation) (bron: provincie Limburg)
- Joost van der Stappen op bovenstaand bericht het volgende commentaar heeft gegeven: Jammer dat we helaas weer bevestigd worden: de politieke meerderheid interesseert zich niet voor de waterkwaliteit, het waterschap geeft de boerenbelangen prioriteit en verder gaat iedereen zijn gang. (bron: Joost van der Stappen)

OVERHEID

- een kip wel 15 jaar oud kan worden. In Nederland wordt een kip 5 weken oud zonder het daglicht te hebben gezien. Een varken kan wel 20 jaar oud worden, in Nederland haalt een varken de eerste verjaardag niet. BBB: "het dierenleed valt wel mee!" (bron: Wouter van der Weerd)
- Femke Wiersma, onze minister van Landbouw, de boeren van Caring Farmers, die biologisch willen werken, 'nepperds' noemde. Ze neemt die woorden niet terug. Ga er maar aanstaan, met je dierenwelzijn! (hoorzitting) (bron: Hein Janssen)

TRANSPORT

- EV-rijders steeds hogere eisen stellen aan elektrische voertuigen. De minimale actieradius is bijvoorbeeld gestegen van 435 kilometer in 2022 naar 469 kilometer dit jaar. Opvallend is ook de bevinding dat Tesla-batterijen gemiddeld

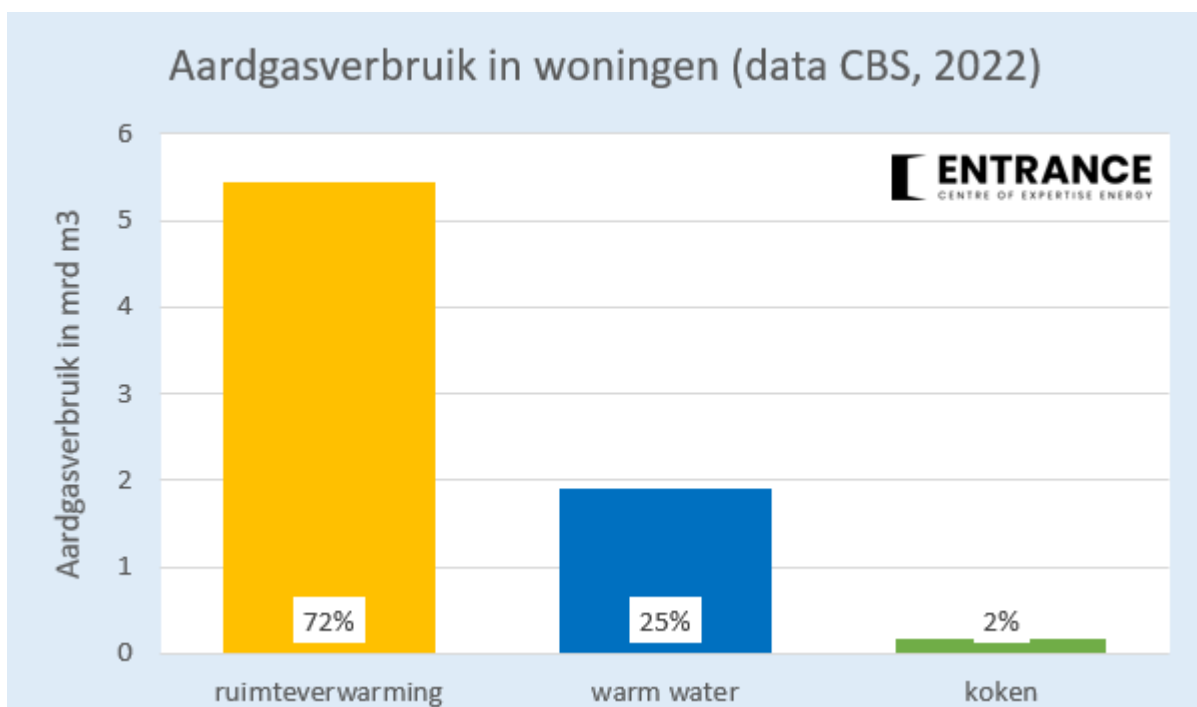
15% van hun capaciteit verliezen na 322.000 kilometer. Het Impact Report van Tesla toont aan dat batterijen sneller slijten in warmere klimaten, zoals in de Verenigde Staten in vergelijking met Canada. (bron: ZEP)

- ook in 2025 het dus nog steeds zo blijft dat eigenaars van elektrische auto's geen wegenbelasting betalen. In het nieuwe belastingplan moeten eigenaars van elektrische auto's vanaf 2026 echter meteen 60% wegenbelasting betalen. In 2029 stijgt dit percentage naar 65% en vanaf 2031 verdwijnt het belastingvoordeel voor elektrische auto's volledig. Om dit plan te financieren verdwijnt het belastingvoordeel voor eigenaars van (plug-in) hybride auto's vanaf volgend jaar. Deze groep betaalt momenteel nog 50% wegenbelasting. Het is ook niet duidelijk hoe lang de aankoopsubsidie voor elektrische auto's nog zal blijven bestaan. (bron: ZEP)

- bio kerosine als brandstof voor vliegtuigen al BIO KEROSINE genoemd mag worden als het minimaal voor 2% uit bio brandstof bestaat. (bron: NRC)

TIPS ENERGIEBESPARING

- de zomer bij uitstek de gelegenheid is om na te gaan hoeveel gas u dagelijks verbruikt voor warm water, met name douchen en baden. Gemiddeld in NL is dat 25% van het totale gasverbruik! Korter douchen helpt echt! (bron: Martien Visser) Nog beter is een zonnecollector voor het warme water!

- het legen van je prullenbak van jouw computer energie bespaart. Deze niet verwijderde data continu "bewaakt" wordt door jouw computer. Hetzelfde geldt voor data in de cloud. (bron: diverse)

WARMTEPOMPEN

- kasteel Aldenghor in het Limburgse Haelen verwarmd wordt door middel van vijf warmtepompen. „Dit is het meest bijzondere project uit mijn carrière." Een kasteel uit de twaalfde eeuw energieneutraal maken. Veel installateurs zouden er nog niet eens aan beginnen. Jeroen Stienstra wel, hij nam de uitdaging graag aan. WOLF Energiesystemen adviseerde hem over een haalbare en passende oplossing. (bron: Installatietotaal.nl)

- het eeuwenoude kasteel Aldenghor langzaam werd vol-gezet met moderne apparatuur. En dat mag in een monumentaal pand natuurlijk niet in het zicht staan. De buitendelen van de warmtepompen werden tegen een blinde muur gemonteerd. Daaromheen komt een haag te staan. Ook voor de ruim honderd zonnepanelen is een mooie oplossing bedacht. „In de kasteeltuin heb je een zogenaemde prinsessengang", zegt Stienstra. „Een soort tunnel onder beukenbomen waar vrouwen van adel eeuwen geleden uit de zon konden wandelen. We hebben precies zo'n gang gemaakt, maar dan van zonnepanelen. Zo heb je een mooie symmetrie in de kasteeltuin en zijn de zonnepanelen niet storend." (bron: Installatietotaal.nl)

- warmtepompen kennelijk toch wel een begerenswaardig apparaat zijn: Inbrekers stelen voor ton aan warmtepompen van ondernemer Soufian: 'Ik kon mijn oren niet geloven' (bron: Joris Wijnhoven)

- wie in een woning met een warmtepomp, zonnepanelen of isolatie woont, zich dankzij die maatregel gemiddeld veel minder zorgen maakt over zijn of haar energierekening. Dit blijkt uit onderzoek van onderzoeksbureau Motivaction in opdracht van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE). Bovendien geeft een meerderheid - in het geval van warmtepompen 85 procent - van de respondenten aan tevreden of zeer tevreden met de duurzame maatregel te zijn. (bron: Vakblad Warmtepompen)

- dit het duurzaamste huis van Nederland uit de bouwperiode 1945-2000 tot 150 m² woonoppervlakte is. De woning, van Mendi en Kevin van den Broek in Nijkerk, behaalde deze ereprijs met een bodemwarmtepomp en andere energiebesparende technieken. Het was de warmtepompinstallateur die hen

dwong tot deze stap. "Anders was nul op de meter niet mogelijk geweest." (bron: Vakblad Warmtepompen)

- een warmtepomp nou gewoon een duur ding is of eigenlijk best een goed idee? Het antwoord hangt af van je huis. Met onze nieuwe Warmtepomp bespaarchecker bereken je gemakkelijk jouw besparing en weet je snel of een warmtepomp voor jouw woning de moeite waard is! kijk naar:
https://www.hier.nu/warmtepomp-bespaarchecker?utm_source=HIER+nieuwsbrieven+2023&utm_campaign=6da3babd22-HIER_nieuwsbrief_warmtepomp+bespaarchecker&utm_medium=email&utm_term=0_e50bed573e-6da3babd22-91634907 (bron: Hier)

WATERSTOF

- de Gasunie beoogd netbeheerder is van het toekomstige waterstofnetwerk op de Noordzee. Dit heeft demissionair minister Rob Jetten voor Klimaat en Energie gisteren aan de Tweede Kamer laten weten. (bron: GasUnie)

- op de Olympische spelen in Parijs veel auto's op waterstof ingezet gaan worden (Toyota Mirai) (bron: BNR nieuws radio)

- tijdens de Olympische spelen in Japan ook is geprobeerd om met waterstof te rijden en dit toen mislukt is. (bron: BNR nieuws radio)

- de bron van die waterstof schimmig is in de rapporten van de organisatie. Bekend is dat Japan een deel van de waterstof betreft uit Australië. Daar maakt men waterstof onder anderen met bruinkool. Grijs waterstof dus, waar bij de productie wel degelijk (een hoop) CO₂ vrijkomt. (bron: Change.inc.)

- dat er veel protesten zijn tegen de waterstof auto's die tijdens de Olympische spelen in Parijs gebruikt gaan worden omdat ze drie tot vier maal meer elektriciteit gebruiken dan volledig elektrische auto's. (bron: BNR nieuws radio)
- het Duitse techniekconcern Bosch betrokken was bij veel pilots en ook lobby voor verwarming met waterstof. Stefan Thiel, vicepresident sales bij Bosch Home Comfort, verwacht echter niet dat er een wijdverbreid waterstofnetwerk zal komen. (bron: Wattisduurzaam)
- het als ketelfabrikant vrijwel niets kost om waterstof ready te beloven en de doorsnee kopers van de gasketels nooit in de gelegenheid laten komen om de claim zelf te testen. In het Verenigd Koninkrijk is Worcester Bosch ervan beschuldigd valse verwachtingen te scheppen over de ophanden zijnde ombouw van Britse aardgasnetten naar waterstof, om zo de verkoop van ordinaire gasketels aan aarzelende consumenten die willen bijdragen aan CO₂-reductie te steunen. (bron: Wattisduurzaam)